Ondersteuning bij afscheid

Om een periode na verlies zo goed mogelijk te laten verlopen, is het fijn dat u weet welke mogelijkheden er zijn rondom het afscheid nemen van uw kind. We geven u hieronder informatie over een aantal mogelijkheden.

Mogelijkheden afscheid kind

Ondersteuning door maatschappelijk werk

Het Jeroen Bosch ziekenhuis biedt u de mogelijkheid om te praten met de maatschappelijk werker van afdeling Verloskunde. Zij kan u begeleiden bij de verwerking van het verlies en helpen om het verlies een plekje te geven in uw leven.

Dit gesprek is mogelijk in alle fases van het proces; voor de geboorte, bij de opname, maar ook zeker in de periode na de bevalling. U kunt ook praten met een geestelijk verzorger van het ziekenhuis of een zorgverlener buiten het ziekenhuis benaderen voor ondersteuning.

Opbaarmethode

Watermethode

Het opbaren van het overleden kind in water, is een zachte en liefdevolle manier om het kind te zien en te koesteren. Omdat het kind in water langer mooi blijft dan daarbuiten, geeft de watermethode aan ouders en hun naasten kostbare extra tijd. Zo kunnen zij welkom heten en afscheid nemen van dit leven dat al eindigde nog voor het echt begon. Na de geboorte legt u het overleden kind in een kom of bakje met koud kraanwater. Het kind kunt u uit het water nemen om vast te houden en te knuffelen. Ook kunt u in het water foto’s maken.

Als u wilt kunt u het kind daarna aankleden of in een dekentje wikkelen. Het kind neemt in het water dezelfde houding aan als in de baarmoeder. In het water wordt de huid lichter, ook als de baby al donker verkleurd was bij de geboorte. En de baby vervormt niet. De methode is makkelijk toe te passen. Tijdens het verblijf in het Jeroen Bosch Ziekenhuis hebben we speciale bakken om de watermethode toe te passen. Thuis heeft u een bak of kom met deksel en water nodig**.** Lees meer op de pagina 'Watermethode (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/watermethode-overleden-baby-opbaren-in-water)'.

Koelwieg

Het Jeroen Bosch ziekenhuis heeft een speciale koelwieg. Deze koelwieg is speciaal ontwikkeld voor o.a. kraamafdelingen binnen de ziekenhuizen. Overleden kindjes kunnen met de koelwieg op een waardige manier worden opgebaard bij ouders op de kamer. De koelwieg is bijna geruisloos en is voldoende koel in te stellen.

Geboorte-/overlijdenskaartje en/of advertentie

Wij adviseren om aan uw omgeving te laten weten dat uw kind levenloos geboren is via een kaartje of een overlijdensadvertentie. Zeker bij een vergevorderde zwangerschap rekenen mensen in uw omgeving op een geboortekaartje. Als dat niet komt, kan dat nogal eens pijnlijke vragen of opmerkingen oproepen.

Door een advertentie kunt u ook vaak reacties krijgen van mensen die eenzelfde verlies hebben geleden. Ze kunnen u dan schrijven om u te steunen of contact aan te bieden.

Het is bijvoorbeeld mogelijk om kaartjes te laten maken met een afdruk van het handje of voetje erop, met een tekening van andere kinderen of met een tekst die u al in gedachten had.

Herinnering vormgeven en diverse contactgegevens

We hebben een aantal organisaties op een rijtje gezet, die u kunnen helpen bij het maken van herinneringen aan uw kindje. Ook vindt u op deze webpagina contactgegevens voor lotgenoten contact, mogelijkheden voor de uitvaart en fotografie. Kijk op "Hulpverleners en commerciële aanbieders" (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/hulpverleners-en-commerciele-aanbieders).

Wetgeving/erkenning

Uw kind is geboren na een zwangerschapsduur van 24 weken (of korter dan 24 weken, maar heeft langer dan 24 uur geleefd)

Elk kind dat levenloos wordt geboren na een zwangerschapsduur van 24 weken moet worden aangegeven bij de Burgerlijke Stand van de gemeente waar de bevalling plaatsvond. De Wet op de Lijkbezorging van 1991 bepaalt dat er dan een ‘Akte van een levenloos geboren kind’ wordt opgemaakt. Het ziekenhuis geeft een verklaring af waarin staat dat het kind levenloos geboren is.

Als de baby na de bevalling nog geleefd heeft en daarna is overleden, wordt bij de aangifte zowel een geboorte- als een overlijdensakte opgemaakt. Als de partner of iemand anders die aanwezig was bij de bevalling zich daar emotioneel toe in staat voelt, kan hij of zij zelf aangifte doen. Soms geeft dit steun. De uitvaartondernemer kan ook aangifte voor u doen.

Voor kinderen die na 24 weken doodgeboren zijn, geldt een wettelijke begraafplicht. De Burgerlijke Stand geeft schriftelijk een ‘Verlof tot begraven of cremeren’.

Uw kind is geboren voor een zwangerschapsduur van 24 weken (doodgeboren of heeft korter dan 24 uur geleefd)

Er zijn geen regels; niets is verplicht of verboden. De Wet op de Lijkbezorging is hier niet van toepassing.

Meestal kunt u als u dat wilt het kind toch officieel aangeven. U mag als ouders zelf, onafhankelijk van de duur van de zwangerschap, uw kind bijschrijven in uw trouwboekje. U hoeft hiervoor niet naar de Burgerlijke Stand.

Steeds vaker wordt een kind begraven of gecremeerd ook na een korte zwangerschapsduur. Hulpverleners ondersteunen deze keuze. De burgemeester kan toestemming tot begraving of crematie afgeven, maar dit is niet nodig. De beheerder van de begraafplaats of het crematorium heeft wel een verklaring van een arts nodig waaruit blijkt dat uw overleden kind geboren is vóór 24 weken zwangerschapsduur.

In principe moet elk kind dat levend geboren is, volgens het Burgerlijk Wetboek worden aangegeven, de zwangerschapsduur wordt hierbij niet genoemd.

Aangifte levenloos geboren kind

Hoe lang de zwangerschap duurde, maakt niet uit voor de akte van geboorte (levenloos). De akte komt inhoudelijk overeen met een geboorteakte en wordt opgenomen in het overlijdensregister.

De akte van geboorte (levenloos) is een officiële erkenning dat het kind ter wereld is gekomen. En geldt als officieel bewijs.

Achternaam kiezen voor levenloos geboren kind

Ook mogen de ouders als het om een eerstgeborene gaat, de achternaam van hun kind kiezen. Dat kan de achternaam van de

vader of van de moeder zijn. De ouders kunnen bij een volgend kind opnieuw zelf een achternaam kiezen.

Kraambed

Op de afdeling

Meestal gaat u snel na de bevalling weer naar huis. Soms moet u nog blijven in verband met een complicatie voor, tijdens of na de bevalling. De verpleegkundigen die voor u zorgen hebben ervaring met het begeleiden van ouders in uw situatie.

De verzorging in het kraambed

Afhankelijk van de zorgverzekering heeft u bijna altijd recht op kraamzorg. U kunt aangeven of u hier behoefte aan heeft. Dit hangt af van uw situatie, de duur van de zwangerschap en de complicaties. In overleg met het ziekenhuis wordt dit besloten. Vooral als u nog andere kinderen thuis heeft, is kraamzorg aan te bevelen. De kraamverzorgster kan veel praktisch werk voor u doen. Ook als u alleen met uw partner bent, kan zij steun en hulp bieden.

Als het kan, kiest het kraamcentrum iemand uit met ervaring met het verlies van een ongeboren of pasgeboren kind. Sommige ouderparen willen de eerste dagen liever samen zijn en geen vreemden om zich heen hebben. Als een verloskundige uw zwangerschap controleerde, bezoekt zij u ook in het kraambed. In andere gevallen kan het ziekenhuis een verloskundige vragen om de medische controles in het kraambed te doen.

Klachten in het kraambed

Borststuwing na de bevalling zonder kind om te voeden is een pijnlijke ervaring. Maar uw lichaam vertoont de normale reacties na een bevalling: naweeën, vloeien en misschien ook pijn van hechtingen. Hierdoor voelt u het gemis des te meer. Praat over deze ongemakken met de kraamzorg, verloskundige, huisarts of gynaecoloog. Zij zullen proberen u te helpen met goede adviezen.

Uitvaart

Hoe moeilijk het ook is, het is nodig dat u al snel nadenkt over de mogelijkheden om uw kind te begraven of te cremeren. Deze gebeurtenis helpt vaak bij de verwerking van uw verdriet. U kunt zo afscheid van uw kind nemen op een manier die bij u past.

Begrafenis of crematie

Er zijn verschillende dingen die u moet regelen en het is nodig dat u keuzes maakt over hoe u afscheid gaat nemen van uw kind. Hierbij kunt u de hulp inschakelen van een uitvaartverzorger. Maar dit is niet verplicht.

Als u een uitvaartverzekering heeft, is het verstandig om met hen contact op te nemen. Uw kind kan meeverzekerd zijn op uw polis. Dit is per verzekeraar verschillend. Ook hierin kan een uitvaartverzorger u helpen. Het is belangrijk te weten dat de kosten erg kunnen verschillen.

Afscheid nemen van een kind dat rondom de geboorte is overleden, is erg ingrijpend. U heeft uw kind nog maar net in uw armen gekregen en u moet nu al weer afscheid nemen. Het is goed voor uw verwerking om zoveel mogelijk samen met uw naasten afscheid te nemen.

Er zijn uitvaartverzorgers die gespecialiseerd zijn in het begeleiden van ouders bij het afscheid nemen van hun overleden kind. Zij zijn bekend met de mogelijkheden en kijken samen met u naar uw wensen. Op de pagina Hulpverleners en commerciele aanbieders (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/hulpverleners-en-commerciele-aanbieders) vindt u een aantal van deze uitvaartverzorgers.

Cremeren door het ziekenhuis

Er is ook een mogelijkheid om bij een zwangerschapsduur van minder dan 24 weken, via het ziekenhuis uw kind te laten cremeren (tenzij uw kind langer dan 24 uur geleefd heeft).

In het Jeroen Bosch ziekenhuis is hiervoor een samenwerking met de DELA.

Er zijn kosten verbonden aan deze crematie en u krijgt te horen wanneer de crematie plaats zal vinden. Via deze informatiefilm (https://www.dela.nl/inspiratie/welkom-heten-en-afscheid-nemen) krijgt u hierover informatie.

Uw kind mee naar huis?

U kunt uw kind mee naar huis nemen tot de dag van de begrafenis of crematie. De wet verbiedt dit niet. Het vervoer mag met uw eigen auto gebeuren. U krijgt dan een verklaring van levenloze geboorte of overlijden uit het ziekenhuis mee. Uw kind kunt u in uw armen houden of in een reiswiegje vervoeren.

Vaak geeft het een goed gevoel om het kind een tijdje in de babykamer te hebben, in het wiegje dat met zoveel liefde was klaargemaakt. Zo kunnen ook mensen uit uw omgeving ervaren dat dit kindje, ook al is het levenloos, écht deel uitmaakt van uw gezin.

Als u uw kind niet mee naar huis neemt, wordt het opgebaard in het mortuarium van het ziekenhuis of bij de uitvaartverzorger.

Het afscheid

Om het afscheid passend te maken bij uw gevoel, wensen en voorkeur zijn er allerlei mogelijkheden. U kunt hierbij denken aan keuze voor muziek, toespraken, gedichten, rituelen of een kerkelijke plechtigheid. Dit kunt u met een uitvaartondernemer regelen of u kunt er voor kiezen dit zelf te doen.

Misschien vraagt u zich af of u uw andere kinderen moet meenemen. Meestal is dit aan te raden, zeker wanneer ze ouder dan 2 jaar zijn. Het helpt hen het verlies van hun broertje of zusje als werkelijkheid te beleven en het verlies te verwerken. Het kind hoeft niet in een kistje te worden begraven; het mag ook in een rieten mandje, een mooie doos of iets wat u zelf heeft gemaakt.

Code GYN-159f

Copyright 2026 Jeroen Bosch Ziekenhuis
Laatste revisie: 24 maart 2026 - 14:54